

۳۵۷۷۸۱

معیا های ارزش فرهنگی معماران..... نگاهی بر معماری بومی

۳۵۷۷۸۱

سرشناسه	: شاهکوه محلی، وحید، ۱۳۶۰ -
عنوان و نام پدیدآور	: معیارهای مرکز فرهنگی معماران..... نگاهی بر معماری بومی/ مولفین وحید شاهکوه محلی، سعید گیلک
مشخصات نشر	: تهران: سنجش و دانش، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری	: ۱۷۱ص.: مصور (رنگی)، جدول، نمودار
شابک	: ۱۸۰۰۰۰ ریال: ۹۷۸-۶۰۰-۴۶۹-۲۵۴-۰
وضعیت فهرست نویسی	: فیا
موضوع	: معماری بومی -- ایران -- نمونه پژوهی
موضوع	: Vernacular architecture -- Iran -- Case studies
موضوع	: معماری ایرانی
موضوع	: Architecture, Iranian
شناسه افزوده	: یک، سعید، ۱۳۶۱ -
رده بندی کنگره	: ۱۴۸۰.۷۸/ش ۶م ۲/۱۳۹۶
رده بندی دیویی	: ۹۵۰/۷۲
شماره کتابشناسی ملی	: ۶۸۸۷ ۳۸

معیارهای مرکز فرهنگی معماران... نگاهی بر معماری بومی

مؤلفین:	وحید شاهکوه محلی-سعید گیلک
ناشر:	انتشارات سنجش و دانش
تیراژ:	۵۰ نسخه
نوبت چاپ:	اول، ۱۳۹۶
شابک:	۹۷۸-۶۰۰-۴۶۹-۲۵۴-۰
قیمت:	۱۸۰۰۰ تومان

آدرس: خ دانشگاه - تقاطع روانمهر - ساختمان سنجش و دانش پ ۱۲۶

کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر محفوظ می باشد.

آخر ساعت درس یک دانشجوی دوره دکترای نروژی، سوالی طرح کرد :

استاد شما که از جهان سوم می آید جهان سوم کجاست ؟؟؟؟؟

فقط چند دقیقه به آخر کلاس مانده بود. من در جواب مطلبی را فی البداهه گفتم که روز به روز به آن بیشتر اعتقاد پیدا میکنم.

به آن دانشجو گفتم :

جهان سوم جایی است که ..... کس که بخواهد مملکتش را آباد کند ، خانه اش خراب می شود و هر کس که بخواهد خانه اش آباد باشد ..... در تخریب مملکتش بکوشد.
هر که مختار است انتخاب کند ..... خانه یا مملکت .....

پروفسور محمود حسایی

فهرست مطالب

۹.....	مقدمه .....
۱۰.....	فصل اول.....
۱۰.....	مرور ادبیات موضوع .....
۱۱.....	فرهنگ و معماری .....
۱۲.....	نگاهی به رشته معماری .....
۱۲.....	معماری : هنر یافتن : .....
۱۲.....	نفوذ معماری .....
۱۲.....	معمار و مردم: .....
۱۳.....	انسان و فضای معماری .....
۱۴.....	مسئولیت معمار .....
۱۵.....	نفوذ معمار .....
۱۶.....	کوتاهی معمار .....
۱۷.....	فرهنگ و جهانی شدن: .....
۱۸.....	تأثیر فرهنگ در معماری .....
۱۸.....	عوامل فرهنگی موثر در شکل گیری فضای معماری .....
۱۹.....	ارتباط فرهنگ و معماری .....
۲۳.....	۸-۱- برخی از عوامل موثر در شکل گیری صورت فضاهای معماری: .....
۲۴.....	تبیین ارزشهای فرهنگی در معماری ایران: .....
۲۸.....	عوامل بنیادی معماری در ایران: .....
۳۰.....	جایگاه معماری در میناتورهای ایرانی .....
۳۳.....	تعریف آموزش .....
۳۴.....	ویژگیهای محیط آموزشی .....
۳۵.....	فضاهای تشکیل دهنده بخش آموزشی .....
۳۶.....	کلاسهای کارهای گروهی و کلاسهای طراحی .....
۳۸.....	فصل دوم .....

۳۸.....	وضعیت فرهنگ و آموزش در کشور.....
۳۹.....	وضعیت فرهنگی کشور.....
۳۹.....	وضعیت آموزشی کشور.....
۴۳.....	فصل سوم.....
۴۳.....	رابطه فرهنگ، علم و تکنولوژی با پژوهش.....
۴۴.....	نیاز به تربیت پژوهشگر.....
۴۴.....	ضرورت امر پژوهش در توسعه معماری بومی کشور.....
۴۵.....	فصل چهارم.....
۴۵.....	مرور و بررسی نمونه ها.....
۵۷.....	واحد آموزش فرهنگسرای هنر.....
۵۷.....	کتابخانه تخصصی هنر.....
۵۷.....	سالن آبی تئاتر.....
۵۸.....	گالری فرهنگسرای هنر.....
۵۹.....	واحد معماری فرهنگسرای هنر.....
۷۹.....	فصل ششم.....
۷۹.....	برنامه فیزیکی استانداردها و ضوابط.....
۸۰.....	برنامه های فیزیکی.....
۸۰.....	تعیین اهداف کاربردی :.....
۸۰.....	اهداف کوتاه مدت پروژه.....
۸۲.....	- گونه شناسی مخاطبین پروژه :.....
۹۸.....	فصل هفتم.....
۹۸.....	بررسی و تحلیل بستر شهری پروژه.....
۹۹.....	تاریخچه استان.....
۹۹.....	تقسیمات سیاسی استان.....
۱۰۰.....	موقعیت شهرستان گرگان.....
۱۰۱.....	سابقه تاریخی و پیدایش شهر گرگان.....
۱۰۳.....	مشخصات جغرافیایی شهرستان گرگان :.....
۱۰۳.....	نحوه شکل گسترش شهر گرگان.....
۱۰۴.....	آثار تاریخی شهر گرگان.....
۱۰۵.....	کیفیت آب و هوا.....
۱۰۶.....	معماری بومی استان گلستان.....
۱۰۶.....	فرهنگ و پیشینه اقوام استان گلستان.....
۱۰۸.....	معماری بومی استان گلستان.....
۱۰۸.....	آشنایی با بافت تاریخی و خصوصیات معماری گرگان.....

۱۲۱	فصل هشتم.....
۱۲۱	مطالعات اقلیمی.....
۱۲۲	موقعیت جغرافیایی : .....
۱۲۲	۳-۱-۳ مساحت و تراکم نسبی و شهرهای استان : .....
۱۲۳	آب و هوا : .....
۱۲۴	۳-۱-۴ ویژگی های معماری بومی مناطق معتدل و مرطوب: .....
۱۲۷	پرتو بازتابیده از سطوح اطراف.....
۱۲۸	دیوارهای جنوب شرقی و جنوب غربی .....
۱۳۱	مشخصات اقلیمی و توپوگرافی گرگان: .....
۱۳۲	فصل نهم .....
۱۳۲	مطالعات شناخت بومی و معماری اقوام استان گلستان.....
۱۳۳	معماری بومی استان گلستان: .....
۱۳۳	فرهنگ و پیشینه اقوام استان گلستان: .....
۱۳۵	جغرافیای طبیعی و خصوصیات طبیعی: .....
۱۳۶	شناخت ساختار و بافت شهری: .....
۱۳۸	بررسی ساختار فضاهای معماری: .....
۱۴۳	نوع فضای واحدهای مسکونی: .....
۱۴۶	طبقات ساختمان: .....
۱۴۹	نتایج: .....
۱۵۸	قایم و سویه (در و چهارچوب آن): .....
۱۶۱	نحوه ی استقرار و جهت یابی: .....
۱۶۵	روستاهای ترکمن نشین: .....
۱۶۵	پلان مسکن ترکمن ها در روستاهای ترکمن نشین: .....
۱۶۵	نقش عوامل فرهنگی و اقلیمی بر نوع مصالح و شکل مساکن ثابت ترکمن ها: .....
۱۶۶	کارکرد پوسته ای آلایق ترکمن در تنظیم شرایط محیطی: .....
۱۷۰	منابع و مآخذ .....

در قرن بیستم اکثر جمعیت جهان در مناطق شهری سکونت پیدا کردند. ما خود را به موجوداتی شهرگرا تبدیل نموده‌ایم و به جای روستاها و شهرهای کوچک، کلان شهرها جایگاه اصلی سکونت بشر شده‌اند. در قرن بیست و سکم شهرها به مراکزی مبدل خواهند شد که نه تنها سرنوشت بشریت، بلکه آینده زیست را در کره زمین رقم خواهند زد. در چنین شرایطی بی تردید، بدون شهرهایی دیرپا، دنیایی پایدار نخواهیم داشت. ضروری است اطمینان حاصل کنیم که سکونتگاههای امروزی ما از نظر زیست محیطی پایدار، نظر اقتصادی پابرجا و همچنین از نظر اجتماعی عادلانه هستند. در سالهای اخیر مسایل اجتماعی شهرها در راس ساسیر امور شهری قرار گرفته است (زیراده، ۲۲، ۱۳۸۳).

پیشرفت سریع علم و تکنولوژی، تحولات چشمگیر و دستاوردهای تحسین برانگیزی را در ساختار اجتماعی و اقتصادی جامع کنونی پدید آورده است. برای دستیابی به سطحی مطلوب از زندگی و حیات بشری، مشارکت فعال شهروندان تمامی افراد جامعه ضروری و اجتناب‌ناپذیر است. شهر زنده و پویا با شاخص‌های سرنوشتی قابل تعریف است و مهمترین این شاخص‌ها مشارکت مردم در امور شهر، برگزاری اجتماعات و ایجاد فرصت‌های برای تعامل میان شهروندان است. اما ایجاد بستر برای مشارکت‌های اجتماعی، عاوه بر بسترسازیهایی اجتماعی نیاز به بسترسازی کالبدی و خلق فضاهای جدی متناسب با آن نیز دارد.

واقعیت این است که از زمان گذشته تا امروز در شهرها، همواره فضاهایی برای اجتماع مردم و گفتگو در زمینه مسایل شهر وجود داشته است. برگزاری چنین اجتماعاتی تا امروز مهمترین وجه پویایی شهرها محسوب می‌شود. روندی که از گذشته وجود داشته، امروزه در تمام شهرهای دنیا در قالب تالار شهر نمود پیدا کرده است. «در اقع تالار شهر در اغلب شهرها نقش بسزایی در اعتلای فرهنگی آن شهرها ایفا میکند، با توجه به اهمیت ارتقا سطح فرهنگ شهرهای کشور و با توجه به سانه بی‌اعتنایی به این امر، بویژه شهرستانها، نیاز به احداث بنایی که جوابگوی نیاز مردم در این رابطه باشد، املا ضروری به نظر می‌رسد و اهمیت طرح مجموعه‌ای به نام تالار شهر آشکار می‌گردد. فلسفه ایجاد چنین فضایی برخورد و زندگی مشترک انسانها بوده است و به منزله تابلویی است که وقایع اجتماعی روی آن به تصویر کشیده می‌شوند» (درویشی، ۳۴، ۱۳۸۲).